

Міністерство освіти і науки Україна
Красноармійський індустріальний інститут
державного вищого навчального закладу
«Донецький національний технічний університет»

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ НАПИСАННЯ
КУРСОВОЇ РАБОТИ З ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Красноармійськ - 2013

**Міністерство освіти і науки Україна
Красноармійський індустріальний інститут
державного вищого навчального закладу
«Донецький національний технічний університет»**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ
РАБОТИ З ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ СТУДЕНТІВ
ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Розглянуто на засіданні
Кафедри СГП КП ДонНТУ
протокол № 7 від «18» 04 2013

Затверджено на засіданні
навчально-видавничої
ради ДонНТУ
протокол № 3 від «05» 06 2013

Красноармійськ - 2013

Методичні вказівки для написання курсової роботи з правових дисциплін для студентів економічних спеціальностей / Укладач Х.А. Хоруженко, кандидат історичних наук, доцент кафедри СГП КП ДонНТУ. – Красноармійськ: КП ДонНТУ, 2013. - 13 с.

В методичних вказівках представлені: загальні правила оформлення курсової роботи, етапи та порядок виконання курсової роботи. Методичні вказівки містять вимоги щодо структури курсової роботи, методу її написання, список рекомендованих джерел.

Укладач: Хоруженко Х.А., кандидат історичних наук, доцент
Рецензент: Коваленко Ю.О., кандидат економічних наук

З М І С Т

ВСТУП	6
1. Структура курсової роботи	7
2. Методика написання курсової роботи	8
3. Вимоги до рецензії і захисту курсової роботи	8
4. Оформлення курсової роботи	9
5. Критерії оцінки курсової роботи	10
Список рекомендованих джерел	10

ВСТУП

Тема курсової роботи з правознавчих дисциплін обирається студентом із запропонованої тематики курсових робіт з вказаної дисципліни. Зазначений перелік не є вичерпним, студент може самостійно сформулювати тему курсової роботи та узгодити її з викладачем кафедри соціально-гуманітарних дисциплін. Не допускається виконання курсової роботи за однією і тією ж темою двома чи більше студентами. При виборі теми курсової роботи студент повинен повідомити викладача кафедри про обрану тему письмово.

Курсова робота повинна відповідати сучасному розвитку юридичної науки, законодавства і практики та бути грамотно оформленою. В ній логічно та послідовно треба викласти відповідний матеріал, повно розкрити питання та надати обґрунтовані висновки.

Мета курсової роботи: розвиток навичок самостійної науково-пошукової роботи, роботи із нормативно-правовою базою, поглиблення теоретичних знань і практичних умінь під час розв'язання конкретного завдання та письмового викладу отриманих внаслідок виконаного дослідження результатів.

Основні завдання курсової роботи:

- надати студенту можливостей самостійно визначити напрямки дослідження через вибір теми та висвітлення її актуальності;
- поглибити теоретичні знання з правових дисциплін з метою підвищення рівня професійної майстерності;
- закріпити уміння і навички самостійної роботи з нормативно-правовими актами, науковою та навчально-методичною літературою;
- сприяти розвитку творчих здібностей і можливостей студентів.

Тематика курсових робіт повинна відповідати завданням відповідного блоку навчальних дисциплін, а також науково-педагогічному профілю кафедри соціально-гуманітарних дисциплін. Пропонуючи теми курсових робіт, викладачі кафедри повинні орієнтувати студентів на актуальні проблеми сучасної юридичної науки і практики; заохочувати ініціативу і вияв власних наукових інтересів студента. Основною формою керівництва курсовою роботою студента є консультування, яке має бути індивідуальним і всебічним, тобто установчим, методичним, методологічним, тематичним, поточним тощо. Контроль за роботою студента над курсовою роботою допомагає сформулювати необхідні навички, виховувати у студентів критичний підхід до матеріалів, що містяться у навчальній літературі і монографіях, навчити логічно викладати свої думки і робити необхідні узагальнення і висновки.

Виконання курсової роботи складається з таких етапів:

- 1) вибір (формулювання) теми і складання плану роботи;
- 2) пошук нормативно-правових джерел, наукової та навчально-методичної літератури, їх опрацювання;

- 3) робота над змістом курсової роботи, підготовка тексту і подання його науковому керівникові;
- 4) доопрацювання курсової роботи із врахуванням зауважень наукового керівника і подання її науковому керівникові для рецензування і оцінювання;
- 5) захист курсової роботи і підсумкове оцінювання.

1. Структура курсової роботи:

- 1) зміст роботи: включає план роботи, а також вказівку на перлік використаних джерел та додатки;
- 2) вступ: у ньому студент обгрунтовує актуальність обраної теми роботи, в загальних рисах характеризує чинне законодавство з цього питання та наукову літературу, визначає мету та головні задачі дослідження;
основна частина: передбачає глибоке і усебічне розкриття сутності даної проблеми, її висвітлення згідно із затвердженим планом;
- 3) У першому розділі: розкрити теоретичні, методологічні й історичні положення щодо вибраної теми дослідження; критично розглянути й проаналізувати різні точки зору; висловити своє ставлення до дискусійних питань, надати характеристику об'єкта дослідження; висвітлити основні проблемні питання;
- 4) наступні розділи передбачають: аналіз конкретних фактичних матеріалів, обгрунтування позитивних і негативних тенденцій розвитку, шляхів розв'язання наявних проблем;
- 5) висновки: підводяться підсумки проведеного дослідження, згідно постановлених задач вказуються проблемні питання, які необхідно вирішити на законодавчому рівні, певні прогалини в чинному законодавстві та колізії, на які студент звернув увагу і пропонує варіанти їх вирішення;
- 6) список використаних джерел: у ньому наводяться лише ті джерела, на які зроблені посилання в курсовій роботі, при цьому мають бути дотримані певні правила. Спочатку вказуються нормативні акти, які розміщуються за їх юридичною силою. Після закінчення кожного нормативного акту необхідно вказувати офіційне джерело, в якому він опублікований (наприклад: Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.) Після нормативних актів вказується спеціальна література, прізвища авторів і назв (якщо автор не зазначений) розміщуються за алфавітом;
- 7) додатки: не є обов'язковою складовою роботи, але якщо студентом пропонуються таблиці, схеми для більш повного розкриття питань курсової роботи, то вони містяться в додатках роботи.

2. Методика написання курсової роботи

Для написання курсової роботи з обраної теми студенту необхідно ознайомитися з відповідними науковими джерелами, чинним законодавством з цього питання та судовою і правозастосовною практикою. Після цього студентом складається план курсової роботи, який погоджується з керівником.

Відповідно до розробленого плану студент висвітлює кожне з передбачених у ньому питань, при цьому:

- 1) висвітлює чинне законодавство з відповідного питання;
- 2) розглядає наукові погляди щодо спірних проблем і визначає свою позицію, підтримуючи одну чи кілька з висловлених точок зору або формулюючи свою власну точку зору з наведенням відповідних аргументів;
- 3) аналізує матеріали юридичної практики;
- 4) підтримує чи вносить пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства.

Термін подання підготовленої і належним чином оформленої курсової роботи для рецензування визначається з урахуванням навчального плану відповідної форми навчання та особливостей його виконання в поточному навчальному році, не пізніше ніж за два тижні до початку сесії. Після позитивного рецензування поданої на кафедру курсової роботи студент отримує допуск до захисту курсової роботи.

3. Вимоги до рецензії і захист курсової роботи

Захист курсової роботи відбувається в присутності комісії, яка складається з двох викладачів відповідних дисциплін. Процедура захисту передбачає стислий виклад студентом головних проблем дослідження та їх вирішення, відповіді на запитання членів комісії. Студенту надається 5-7 хвилин для виступу по темі курсової роботи, потім члени комісії задають питання, після відповідей студента на запитання членами комісії обговорюється відповідна курсова робота.

Якість захисту курсової роботи враховується при її підсумковому оцінюванні. У процесі захисту членами комісії оцінюється глибина знань студентом досліджуваної теми, уміння вести дискусію, обґрунтовувати й відстоювати свою точку зору, чітко відповідати на поставлені запитання. Враховується і оформлення курсової роботи згідно вимог методики написання такого виду работ. Остаточна оцінка вноситься у відомість та залікову книжку студента.

Модульно-рейтингова система передбачає оцінювання курсових робіт за 100-бальною шкалою. Вони розподіляються за наступною схемою:

50 балів	Зміст курсової роботи (формулювання теми, її актуальність, відповідність змісту темі роботи, повнота розкриття теми, науково-теоретична значимість дослідження)
10 балів	Творчий підхід і самостійність при написанні роботи, її практична значимість (наявність елементів творчого пошуку, виклад і обґрунтування власної думки, формулювання пропозицій щодо практичного використання матеріалів проведеного дослідження)
10 балів	Опрацювання джерел (відповідність підібраних джерел темі роботи, їх кількість (достатня/недостатня), вміння робити посилання, правильність і повнота бібліографічного опису)
5 балів	Зовнішнє оформлення роботи (стиль написання, якість і акуратність оформлення, його відповідність вимогам)
25 балів	Захист курсової роботи (розкриття її змісту та виклад основних результатів проведеного дослідження, відповіді на питання тощо)

При виявленні ознак несамотійності (відсутність посилань в роботі або посилання на неназвані в переліку джерела; невиконання вимоги щодо аналізу нормативно-правових джерел; оформлення роботи тощо), або елементів плагіату, - робота повертається студенту.

Курсова робота після захисту зберігається в архіві кафедри СГП (денне відділення) або факультету (заочне відділення) впродовж календарного року.

4. Оформлення курсової роботи

Обсяг курсової роботи: 25-30 друкованих сторінок, без врахування списку використаних джерел та додатків.

Курсова робота виконується на стандартних листах паперу (А4 – 210х297 мм) з розміщенням тексту лише на одному боці листка. Робота повинна бути надрукована на принтері (через півтора інтервали, шрифт Times New Roman 14). У кінці роботи, після списку використаних джерел та додатків, студент повинен поставити дату її фактичного завершення і власноручний підпис.

Необхідно, щоб розділи мали порядкову нумерацію й позначалися арабськими цифрами з крапкою в кінці (1.; 2.; 3.); нумерація підрозділів – містила вказівку на розділ (1.1.; 1.2.; 2.1.; 2.2...). Нумерація сторінок у роботі наскрізна, включаючи список літератури та додатки, і починається з титульного аркуша, на якому номер не ставлять. Номери сторінок проставляють у правому верхньому кутку. Додаток оформлюють як продовження курсової роботи після списку літератури. Кожний додаток слід починати з нової сторінки, у правому верхньому кутку зазначати слово «Додаток». Якщо в роботі більше одного

додатка, їх нумерують послідовно арабськими цифрами (без знака «№»). Кожен додаток повинен мати заголовок. На всі цитати, таблиці, схеми, малюнки, графіки тощо в тексті мають бути посилання. Кожну таблицю супроводжують порядковим номером. Посилання в тексті на першоджерела необхідно позначити в дужках порядковий номер джерела в списку використаної літератури із зазначенням сторінок (наприклад, [11, с. 14—19]).

5. Критерії оцінки курсової роботи

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку згідно такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	ВИЗНАЧЕННЯ	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками	4	82-89
C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю значних помилок		74-81
D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків		64-73
E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії	3	60-63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО - необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		1-34

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.
2. Кримінальний кодекс України – К.: Право, 2004. – 176 с.

3. Кримінально-процесуальний кодекс України – К.: Велес, 2004. – 176 с.
4. Цивільний кодекс України: Наук.- практи. комент. (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців) / за заг. ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. – Х.: Страйд, 2010. – Т.1. – Загальні положення. – 320 с.
5. Байниязов Р.С. Философия правосознания: постановка проблемы / Р.С. Байниязов // Правоведение. – 2001. – №5. – С.12-23.
6. Голосніченко І. Правосвідомість і правова культура у розбудові Української держави / І. Голосніченко // Право України. – 2005. – № 4. – С.24-25.
7. Загальна теорія держави і права /За ред. В.В.Копейчикова. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 320 с.
8. Загрева В. Виховання в учнів поваги до законів і права / В. Загрева // Рідна школа. – 2002. – № 10. – С.65-67.
9. Кельман М. С. Загальна теорія держави та права: Підручник / М.С. Кельман, О.Г. Мурашин, Н.М. Хома. – Львів: «Новий світ-2000», 2003. – 584 с.
10. Копкарева С.И. Особенности изучения правового сознания в социологии: методика и результаты (советский и российский опыт) / С.И. Копкарева // Методологія, теорія і практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: Збірник наукових праць. – Харків: Видавн. центр ХНУ ім.В.Н.Каразіна, 2005. – 487-493 с.
11. Крестовська Н.М. Теорія держави і права: Елементарний курс / Н.М. Крестовська, Л.Г. Матвєєва. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2007. – 432 с.
12. Осика І. Правовий нігілізм і правова культура / І. Осика // Право України. – 2001. – №7. – С.98-101.
13. Поляков А.В. Общая теория права: Учебник / А.В. Поляков, Е.В. Тимошина. – СПб.: Изд. Дом С.-Петербур. гос. ун-та, 2005. – 472 с. 29
14. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. Видання 5- те, зі змінами. Навчальний посібник / П.М.Рабінович. – К.: Атіка, 2001. – 176 с.
15. Ряшко В.І. Соціологія права у запитаннях і відповідях (Навчально-методичний посібник для курсантів, студентів і слухачів) / В.І.Ряшко, Р.В.Сокол. – Львів: ЛІВС при НАВС України, 2002. – 196 с.
16. Селіванов В. До проблеми розроблення концепції розвитку вітчизняної юридичної науки / В. Селіванов // Право України. – 2001. – № 7. – С.11-18.
17. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підручник / О.Ф. Скакун. – Харків: Еспада, 2006. – 776 с.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ
РАБОТИ З ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ СТУДЕНТІВ
ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Хоруженко Христина Анатоліївна

Підписано до друку .2013. Формат 60×84 1/16. Ум. друк. арк. 0,81
Друк лазерний. Замовлення № Тираж 20 прим.

Надруковано в Видавничому центрі КП ДВНЗ „ДонНТУ